

Vyšlechtil odrůdy Pálava a Aurelius

Josef Veverka z Velkých Pavlovic se zařadil mezi nejvýznamnější šlechtitele révy vinné na jižní Moravě.

Se svou rodinou přichází Josef Veverka do Perné v roce 1959. Vinařský odborník možná ještě netuší, že opouští rodné Velké Pavlovice a tamní šlechtitelskou stanici vinařskou na pětadvacet let. Částečně z politických důvodů. Ani to mu však nezabrání, aby pokračoval ve šlechtění révy vinné. Už pod Pálavou.

V roce 1977 tam zdárně dokončuje cyklus šlechtění první původní moravské odrůdy révy vinné zapsané do státní odrůdové knihy. Je jí Pálava. O šest let později Veverka navazuje na tento úspěch další novou odrůdou Aurelius. Muž se tím zařazuje mezi nejvýznamnější šlechtitele révy vinné na jižní Moravě.

Éra křížení

Josef Veverka se narodil na začátku roku 1922. Pochází z velkopavlovické zemědělské rodiny. Po studiu reálného gymnázia, které dokončuje v Židlochovicích, nastupuje na Vyšší ovocnářsko-vinohradnickou a zahradnickou školu v Mělníku.

Na začátku padesátých let získává inženýrský titul, poté začíná profesní kariéru ve Šlechtitelské stanici vinařské ve Velkých Pavlovicích. Tam od státu dostává úkol zaměřit se na takzvané udržovací šlechtění révy vinné. Věnuje se ale také novošlechtění. „Nová odrůda měla dosahovat vysokých výnosů, být aromatická a do jisté míry odolná vůči chorobám a mrazům. Proto otec zvolil křížení Tramínu červeného a Müllera Thurgau,“ říká jeho syn Pavel Veverka.

Nejdříve vysázel 25 kombinací rodičovských párů. Z nich vypěstoval 429 semenáčů. Z volného opylení dalších čtyř kombinací získal 1785 semenáčů a z jedenácti samoopylení 417 semenáčů.

Veverkovu práci pak narušují obtíže spojené se stěhováním do Perné. „Za odchodem z Velkých Pavlovic v roce 1959 bylo zčásti i politické pozadí. Otec se nikdy nestal členem komunistické strany, navíc naši rodině nepřál ani původ. Moji rodiče neradi opouštěli rodnou obec,“ uvádí Pavel Veverka. Dochází tak k výměně mezi jeho otcem a tehdejším vedoucím šlechtitelské stanice v Perné Jaroslavem Horákem, jenž se přesunuje do Velkých Pavlovic.

V novém útočišti pod Pálavou Veverka nejprve musí vybudovat řádné zázemí pro šlechtitelskou práci. „Přinesl si s sebou semenáče a v perné dokončil šlechtění odrůd Pálava a Aurelius. Trvalo to dlouhá léta. Šlechtění révy vinné je běh na dlouhou trať,“ ví z vlastní zkušenosti Pavel Veverka.

Jak dodává, jeho otec stojí i za výběrem názvů pro zmíněné odrůdy. „Nyní se sice píše Pálava s čárkou, mám ale pocit, že původně to muselo být povinně zaregistrované krátce, bez čárky,“ loví v paměti syn šlechtitele.

Aurelius má zase připomínat zásluhy římského císaře Marca Aurelia Proba o rozšíření révy vinné až na Moravu, pod Pálavské vrchy. Odrůda vzniká křížením Neuburského a Ryzlinku rýnského. Veverka při tom spolupracuje se šlechtitelem Františkem Zatloukalem.

O Pálavu se mezi vinohradníky a vinaři rychle strhává zájem. „Oček bylo ale málo, takže si lidé museli počkat,“ říká Pavel Veverka.

Odkaz? Ještě Medea

Jeho otec se podílí i na klonovém šlechtění několika dalších odrůd. „Zasloužil se o vysokou a mezinárodně uznávanou úroveň šlechtitelské stanice Perná a našeho vinařství vůbec. O kvalitách Veverky svědčí i skutečnost, že jako odborný expert působil ve Spojených státech,“ píše o něm Jan Lužný a Petr Salaš ve sborníku Jižní Morava. Tato severoamerická epizoda se uskutečňuje v letech 1988 až 1992 ve firmě Sand Castle Winery v Pensylvánii.

Po odchodu do důchodu v roce 1985 se Veverka zabývá vinařstvím opět v rodných Velkých Pavlovicích.

Šlechtitelští nástupci Miloš Michlovský z Rakvic i právě Pavel Veverka nedávno navázali na jeho práci. „Po otci zůstalo zachováno dost materiálu z novošlechtění. S Milošem Michlovským jsme vybrali další křížení Tramínu červeného a Müllera Thurgau a nedávno z toho vznikla nová odrůda. V podstatě třetí, pod níž se otec podepsal. Má název Medea,“ uzavírá Veverka.